

Κυκλοφόρησε το graphic novel «Κωνσταντίνος Καραθεοδωρή» με κείμενα του Ελπιδοφόρου Ιντζέμπελη

Η ζωή και το έργο του μεγάλου Ελληνογερμανού μαθηματικού σε κείμενο Ελπιδοφόρου Ιντζέμπελη και εμπνευσμένες εικόνες του Pan Pan.

Ένα graphic novel για τη ζωή του μεγάλου Ελληνογερμανού μαθηματικού Κωνσταντίνου Καραθεοδωρή κυκλοφόρησε αυτές τις μέρες από τις σταθερά ποιοτικές εκδόσεις Παπαδόπουλος. Είναι το αποτέλεσμα της συνεργασίας του Ελπιδοφόρου Ιντζέμπελη (κείμενα) και του εικονογράφου Παναγιώτη Πανταζή: ένα δείγμα της καινούργιας περιόδου ωριμότητας για τα ελληνικά κόμικς. Ο Παναγιώτης Πανταζής, γνωστός ως Pan Pan, εργάζεται στον χώρο των κόμικς επί είκοσι χρόνια με μια ιδιαίτερη, αναγνωρίσιμη τεχνική που έχουμε δει στο «Μέρες λατρείας», στο «Lynch», στο «Τώρα πια ξυπνάω με τον ήλιο», στα εικονογραφημένα βιβλία του για την Αθήνα και στα έργα του σε πολλά τεύχη των Common Comics. Ο Ελπιδοφόρος Ιντζέμπελης έχει ασχοληθεί και στο παρελθόν με τον Καραθεοδωρή: είναι ο συγγραφέας του βιβλίου *Η τελευταία εξίσωση*, (2013) εκδόσεις Στοχαστής και μιας μυθιστορηματικής βιογραφίας που κυκλοφόρησε το 2019 από τις εκδόσεις Μένανδρος.

Ποιος ήταν ο Κωνσταντίνος Καραθεοδωρή (Konstantin Carathéodory)

Ο Κωνσταντίνος Καραθεοδωρή (Konstantin Carathéodory) γεννήθηκε στο Βερολίνο το 1873 και πέθανε στο Μόναχο το 1950. Θεωρείται ιδιοφυής μαθηματικός με επιστημονικό έργο που επεκτείνεται και σε όλους τομείς της γνώσης, όπως τη Φυσική και την Αρχαιολογία. Ασχολήθηκε με τη μαθηματική ανάλυση, τη συναρτησιακή ανάλυση και τη θεωρία του μέτρου και της ολοκλήρωσης. Ο πατέρας του ήταν νομικός από την Κωνσταντινούπολη με καταγωγή από το Μποσνοχώρι (νομός Έβρου) ο οποίος εργαζόταν ως διπλωμάτης για την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Είχε ξεκινήσει ως γραμματέας και κατόπιν ως πρέσβης του Σουλτάνου στις Βρυξέλλες, στην Αγία Πετρούπολη και στο Βερολίνο. Η μητέρα του Καραθεοδωρή καταγόταν από τη Χίο.

Το 1920, πάλι με πρόσκληση του Βενιζέλου, ανέλαβε να οργανώσει το Ιωνικό Πανεπιστήμιο στη Σμύρνη. Στη Σμύρνη έμεινε μέχρι την κατάρρευση του μικρασιατικού μετώπου τον Αύγουστο του 1922. Όταν οι Τούρκοι εισέβαλαν στην πόλη, ο 49χρονος Καραθεοδωρή κατόρθωσε να διασώσει τη βιβλιοθήκη και πολλά από τα εργαστηριακά όργανα του Ιωνικού Πανεπιστημίου και να τα μεταφέρει στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Η δωρεά Καραθεοδωρή βρίσκεται μέχρι σήμερα στο Μουσείο Φυσικών Επιστημών του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου. Το 1922 διορίστηκε καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και το 1923 στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, αλλά δεν άργησε να απογοητευτεί από τη μίζερη κατάσταση των ελληνικών πανεπιστημίων. Εγκατέλειψε ξανά την Ελλάδα το 1924, για να καταλάβει καθηγητική έδρα στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου, που εκείνο τον καιρό ήταν το δεύτερο μεγαλύτερο πανεπιστήμιο της Γερμανίας. Τον Νοέμβριο του 1926, έγινε μέλος στη νεοϊδρυθείσα Ακαδημία Αθηνών και το 1928, μετά από πρόσκληση του Χάρβαρντ και της Αμερικανικής Μαθηματικής Εταιρείας, επισκέφθηκε τις ΗΠΑ όπου έμεινε, μαζί με τη γυναίκα του, επί έναν σχεδόν χρόνο, δίνοντας διαλέξεις σε διάφορα αμερικανικά πανεπιστήμια: ανάμεσά τους το Πρίνστον, το Πανεπιστήμιο της Πενσυλβάνια και το Πανεπιστήμιο του Τέξας στο Όστιν.

Το 1930, πάλι μετά από πρόσκληση του Ελευθέριου Βενιζέλου, ανέλαβε καθήκοντα κυβερνητικού επιτρόπου στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης για να βοηθήσει στην αναδιοργάνωση του πρώτου και στην οργάνωση του (νεοσύστατου) δεύτερου. Το 1932, επέστρεψε στην έδρα του στο Μόναχο όπου πέρασε τα δύσκολα χρόνια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Ο Ελπιδοφόρος Ιντζέμπελης γράφει στον πρόλογο του κόμικ «Κωνσταντίνος Καραθεοδωρή, ο σπουδαίος Έλληνας μαθηματικός» Πρέπει να ήταν 13 Νοέμβρη του 2003 όταν «πρωτοσυναντήθηκα» με τον Κωνσταντίνο Καραθεοδωρή. Η γνωριμία μας ξεκίνησε μέσα από το ένθετο «Ιστορικά» της κυριακάτικης εφημερίδας Ελευθεροτυπία. Η εφημερίδα τον σύστηνε ως τον «Έλληνα Αϊνστάιν». Δεν ξέρω για ποιον λόγο, αυτό το αφιερωματικό τεύχος με γοήτευσε. Ύστερα από έναν μήνα το ξαναδιάβασα.

Άρχισα να ψάχνω για τον σπουδαίο μαθηματικό. Από αυτά που διάβαζα, καταλάβαινα ότι ο Κωνσταντίνος Καραθεοδωρή, καθηγητής σε Πανεπιστήμια

της Γερμανίας, υπήρξε μεγάλη προσωπικότητα. Η φιλία του με τον Αϊνστάιν αλλά και η συνεισφορά του στην εκπαιδευτική πολιτική του Ελευθερίου Βενιζέλου, με την παραίτησή του από το Πανεπιστήμιο του Βερολίνου για να προσφέρει στην πατρίδα, μου φανέρωσαν έναν άνθρωπο που είχε ιδανικά και αγάπη για την Ελλάδα. Τότε μου κόλλησε η ιδέα να επισκεφτώ την κόρη του που ζούσε στο Ψυχικό. Με υποδέχτηκε με ευγένεια και ένιωσα ότι βρισκόμουν πιο κοντά στον μεγάλο μαθηματικό. Την παρότρυνα να μου διηγηθεί για τον πατέρα της και πάτησα το κουμπί του μαγνητοφώνου. Η Δέσποινα Καραθεοδωρή χάθηκε στις αναμνήσεις της.

«Ο πατέρας ήταν γλυκύτατος και σαν άνθρωπος τα κατάπινε όλα, όπως και τις πικρίες που του τύχαιναν. Ήταν πάντοτε κοντά στην οικογένειά μας. Θυμάμαι που κάναμε μαζί περίπατο στο πάρκο. Θα έλεγα ότι ήταν διδακτικοί αυτοί οι περίπατοι. Ξέρετε τι ευχάριστος άνθρωπος που ήταν;...» Το κασετόφωνο κατέγραφε κι εγώ έψαχνα να βρω τη μορφή του Κωνσταντίνου Καραθεοδωρή στο αντικρινό σαλόνι. Και όμως, ναι, τον διέκρινα να γράφει και κάποια στιγμή να σηκώνεται και να παίρνει ένα βιβλίο από τη βιβλιοθήκη. Πρέπει να ήταν το αγαπημένο του. Το Όργανον του Αριστοτέλη. Το άνοιξε, το χάιδεψε και διάβασε στιγμιαία κάτι. Κάθισε πάλι στο γραφείο και διάβασε με προσήλωση το βιβλίο. Άναψε ένα πούρο και κάπνισε τόσο όσο για να καλύψει η καπνιά το σαλόνι και να θαμπώσει τη μορφή του. Και όταν η ατμόσφαιρα ύστερα από λίγα λεπτά καθάρισε, ο Καραθεοδωρή δεν ήταν εκεί. Μόνο η καρέκλα του και το γραφείο τον θύμιζε... Έκλεισα το μαγνητόφωνο όταν αισθάνθηκα ότι η συζήτηση είχε φτάσει στο τέλος. Κοίταξα αμήχανα γύρω μου και αναρωτήθηκα αν θα μπορούσα να παραμείνω περισσότερο σε αυτό τον χώρο. Το χαμόγελο και η διάθεση της οικοδέσποινας μου το επιβεβαίωσαν. Η φωνή όμως της κυρίας Πόπης, της οικονόμου, της υπενθύμισε το καθημερινό της πρόγραμμα. Κατάλαβα. Ήταν η κατάλληλη στιγμή για να αποχωρήσω. Σηκώθηκα και χαιρέτησα θερμά την κόρη του Καραθεοδωρή. Η Δέσποινα Καραθεοδωρή-Ροδοπούλου μού έσφιξε το χέρι και μου είπε ότι μπορώ όποτε θέλω να την επισκεφτώ και πάλι. Έφυγα νιώθοντας γεμάτος. Στην επιστροφή, η χαμηλή μουσική του ραδιοφώνου του αυτοκινήτου με έκανε να ταξιδέψω πάλι στις όμορφες στιγμές που πέρασα στο σπίτι της οικογένειας του Κωνσταντίνου Καραθεοδωρή.

Αυτή η γνωριμία μεγάλωσε μέσα μου τη διάθεση να ανακαλύψω περισσότερα για αυτό τον άνθρωπο. Με έστειλε σε αρχεία και βιβλιοθήκες να ψάξω ό,τι υπήρχε για αυτόν. Με έκανε να θέλω να μοιραστώ και με άλλους τα σπουδαία που ανακάλυπτα. Κάποια στιγμή ένιωσα ότι ήμουν έτοιμος να το κάνω. Να γράψω για τον Καραθεοδωρή, να σας γνωρίσω τον διάσημο μαθηματικό και να αναπαραστήσω εκείνη την εποχή που η Ευρώπη έζησε δύσκολες κοινωνικές και οικονομικές καταστάσεις. Κυρίως, όμως, θέλω να γνωρίσω στους Έλληνες τη σημαντική προσφορά του Κωνσταντίνου Καραθεοδωρή στα Γράμματα.